

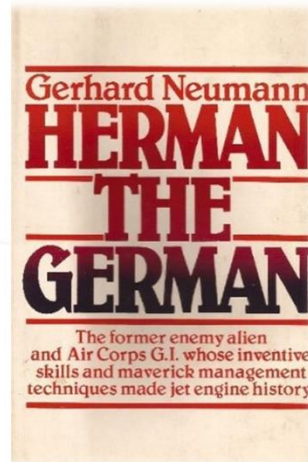
Efsane İle Birkaç Saat...

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Gerhard NEUMANN havacılığın, özellikle de havacılığın güç grupları ile bölümünde bir efsanesidir; yaşamı, yaklaşımları ve ürünleri ile...

1917 yılında Almanya'da doğan ve 2 Kasım 1997 günü lösemi ile mücadelesini kaybederek ebediyete yolculadığımız Gerhard NEUMANN'ın roman gibi hayatı her havacıya eşsiz derslerle doludur. Ve zaten bu hayatı bir gönüllü olarak görev yaptığı Çin havacılığında kendine takılan "Herman the German" lakabını verdiği isimle yayınladığı kitapla da paylaşmıştır.

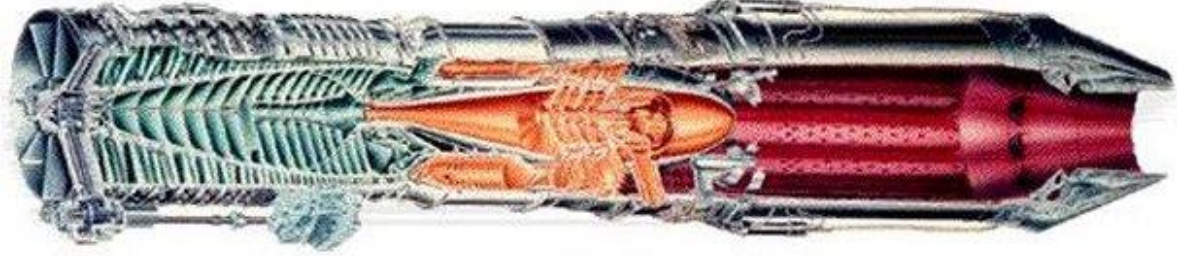
Almanya - Çin - ABD arasındaki hayatta...

Otomobil tamiri çıraklığı ile küresel bir motor devi şirketin üst düzey yöneticiliğine giden yolda...

...gelişen gıpta edilecek bir meslek kariyeri, patentli ürünler, örnek iş modelleri, ödüller ve nişanlar...

Gerhard NEUMANN beni en çok etkileyen yönü, patentine de sahip olduğu değişken açılı kompresör statör yönlendirici palelerinin de kullanıldığı J79 serisi motorların proje sahipliliği idi; kısa sürede...

... 79 sersisi motorlar, tüm dünyada olduğu gibi, on yıllar boyunca Türkiye'de de havacılık güç grubu envanterinin önemli bir bölümünü oluşturmuş ve F-104 ve F/RF-4 serisi savaş uçaklarında kullanılmıştı; bir dönem bakım ve onarım sorumluluğunu taşıdığımız LM1500 türbo motoru da J79 motorlarının türev uygulaması olan güç grupları idi.. Bu motorlardan roket ve enerji güç grubu olarak faydalanılmıştı; hala kullanılanlar da vardır...

...

Böyle bir ilgi sahibi iken bilgim oldu; Gerhard NEUMANN ve eşi Clarice, Tusaş Motor Sanayi A.Ş.'nin konuğu olarak Eskişehir'i ziyaret edecekti...

...ve bu ziyaret süresinde 1'inci HİBM Jet Revizyon'da fabrika seviyesi bakım - onarımı tamamlanacak 1111'inci J79 motorunu da servise verme olanağına sahiptik...

...

Hemen öngörüşmeler ve planlamalar yapıldı; servise vereceğimiz 1111'inci J79 motoru kutlama törenine Gerhard NEUMANN ve eşi de davet edilecek ve "bebeği" olan bu motoru revizyon ederek yaşatan uzman mühendis ve teknisyenlerimizle tanışacakları unutulmaz birkaç saat yaşatacaktık!...

Öyle de oldu!...

TuAF Propulsion Department Visit, Mr. Gerhard NEUMANN & MileStone Ceremony, the 1111th J79 Engine Overhauled (26.04.1983)

TuAF Propulsion Department Visit, Mr. Gerhard NEUMANN & MileStone Ceremony, the 1111th J79 Engine Overhauled (26.04.1993)

TuAF Propulsion Department Visit, Mr. Gerhard NEUMANN & MileStone Ceremony, the 1111th J79 Engine Overhauled (26.04.1993)

Gerhard NEUMANN, revizyon sonrası 22 Nisan 1993 günü servise verilen 1111'inci J79 motorunun "Faal Kart"ını da imzalayacaktı....

TuAF Propulsion Department Visit, Mr. Gerhard NEUMANN & MileStone Ceremony, the 1111th J79 Engine Overhauled (26.04.1993)

... ve hatta bu tören ve sonrasında beraberce, yaşanan istikrarsızlık sonucu görev yaptığı Çin'den ayrılmaları gerektiğinde eve dönmek için en güvenli şeklinin karayolundan Avrupa veya Kuzey Afrika'ya ulaşarak oradan deniz yolu ile ABD'ye gitmek olduğuna karar verdiklerini, hava kuvvetleri envanterinde kullanım dışı kalanlardan satın aldığı iki Jeep'ten çalışan bir jeep çıkardıktan sonra bu araçla 7 Ekim 1947 günü Bangkok, Thailand'dan başladığı ve doğa mücadelesi ile dolu 10.000 km.lik yolculuğu sırasında Türkiye'ye girmek istediğini ama kabul edilmeyince Irak üzerinden Kudüs'e geçerek jeep'ini sattığını, daha sonra Tel Aviv'den İtalya'ya ve sonra da Fransa'ya uçup oradan gemi ile New York'a ulaştığını da öğrenmiştik bizzat Gerhard NEUMANN'dan...

O birkaç saat herbirimizin anılarının en değerli köşesinde yerini aldı ve hep öyle kalacak!
... sebep olanlara ve bu olanağı vererek turbo motoru ile ilgili bir uçak mühendisine bu unutulmaz birkaç saati yaşatanlara minnetle...

Sebepler olanlara ve bu olanağı vererek turbo motoru ile ilgili bir uçak mühendisine bu unutulmaz birkaç saati yaşatanlara minnetle...

KAYNAKÇA :

1. Gerhard NEUMANN; "[Herman the German: Enemy Alien U.S. Army Master Sergeant #10500000](#)"; William Morrow & Co; June, 1984.
2. Gerhard NEUMANN; "[Herman the German: Just Lucky I Guess](#)"; AuthorHouse; October 27, 2004.

3. Gerhard Neumann Museum; "[Gerhard Neumann](#)"
4. Scientists & Friends; "[Jets](#)"
5. The National Aviation Hall of Fame; "[Honoring Aerospace Legends: Gerhard Neumann, Aviation Pioneer](#)"